

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu
Facultatea de Litere și Arte

Liliana OPRESCU

Științe ale comunicării. Biblioteconomie și știința informării, anul III.

Muzeograf SSD – Complexul Național Muzeal ASTRA

Bocetele

---

1. Publicații regăsite în Biblioteca Centrală a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
2. Recunoașterea optică a caracterelor

Bocetul este o specie a liricii populare, cântată de obicei în versuri sau cu cuvinte improvizate, pe o anumită melodie lamentată, care face parte din ritualul înmormântărilor. Prin bocet se deplânge întotdeauna moartea cuiva. Bocetul are rădăcini vechi în cultura omenirii. În *Biblie* este pomenit Iosef care ține „în cinstea tatălui său un bocet de șapte zile”. (Geneva 50:10).

<http://ro.wikipedia.org/wiki/Bocet>

Pagină accesată în data de 27 martie 2014.

Bocetele, denumite și „*vaieti*” sau „*cântici di moarti*” se cântă pe o melodie uniformă, monotonă, întrerupte de strigăte de durere și plânsete zgomotoase ale femeilor specializate în acest ritual sau ale rudeniilor mortului.

De regulă, bocetele (sau „*cântece morțăști*”) sunt cântate de către „femei bocitoare”.

Exprimările bocetelor se pot regăsi, în funcție de regiuni, sub diferite denumiri: *vaiet* – este bocetul cu caracter jalnic; *strigăt* – este o formă a bocetului care înainte se țipă; *cântarea* – cântarea bocetului; *gogit* – o formă tânguitoare a bocetului; *horie* – un bocet cântat; *bocet* – bocetul propriu-zis; *de jale* – un cântec funebru de jale; *plâns* – plângerea.

Toate aceste forme sunt exprimări ale celei mai adânci tristeți ce marchează funcția psihologică a bocetelor, expresia jalei care este interpretată spontan, ele sunt exprimate în versuri sau proză cu elemente care se repetă și prezintă structuri muzicale simple.

Sinonime: *cântare de mort, cântec funebru, lamentație, cântec de jale, jelire, jelanie, jalovanie, litanie.*

BIBLIOTECA CENTRALĂ A UNIVERSITĂȚII „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU

- BÎRLEA, I. Pr. *Balade, Colinde și Bocete din Maramureș*, București, Editura Casei Școalelor, 1924, 144 p. (Fond Pimen, 398/B54)
- COCIȘIU, Ilarion. *Cîntece populare românești*, București, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1963, p. 39-43. (Fond Pimen-398/ C59)
- DOBRESCU, Angela. „*Bocetul pop*”, sau despre resemnificarea patrimoniului funerar. *Studiu de caz: Cimitirul Bellu din București*, în: *Discursuri despre moarte în Transilvania secolelor XVI-XX*, editori: Grancea Mihaela, Dumitran Ana, Cluj-Napoca, Editura Casa cărții de Știință, 2006, p. 175-192. (51911 - Etnologie 29/D53)
- DUMITRAN, Ana. *Lirică funebră transilvăneană între profan și sacru*, în: *Discursuri despre moarte în Transilvania secolelor XVI-XX*, editori: Grancea Mihaela, Dumitran Ana, Cluj-Napoca, Editura Casa cărții de Știință, 2006, p. 270-302. (51911 - Etnologie 29/D53)
- HURDEA, Sever. *Bocete culese dela Floarea Turșan, din comuna Zagra, județul Năsăud*, Sibiu, Editura Asociațiunii „Astra”, nr. 267, 1940, 62 p. (Fond Pimen – 398 / H 95)
- VICIU, Alexandru. *Flori de câmp. Doine, strigături, bocete, balade*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1976, 336 p. cu il. (13509 – Etnologie 39/V55)

BIBLIOTECA FACULTĂȚII DE TEOLOGIE Sibiu

parte componentă a Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu

- BÎRLEA, I. Pr. *Balade, Colinde și Bocete din Maramureș*, București, Editura Casei Școalelor, 1924, 144 p. (Depozit Central 2807)
- NAGHIU, Iosif E. Diacon. *Viața viitoare în bocetele românești*, București, Editura Noastră, colecția Cercetări Teologale, nr. 1, f.a., 56 p. (Depozitul II 2298)
- VASILIU, Alexandru. *Cântece. Urături și bocete de-ale poporului. (Însoțite de 43 arii notate de Sofia Teodoreanu)*, București, 1909, 208 p. + XXVI arii. (Depozitul II 3224)

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”.

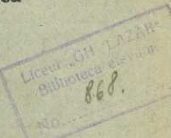
Anul al 31-lea. Nr. 267. 1940.

Bocete

culese dela Floarea Turșan, din
comuna Zagra, județul Năsăud

de

Sever Hurdea
învățător.

Bocete

„Asociațiunea pentru literatura Română
și cultura poporului român”, „ASTRA”.

Întemeiată în 1861.

Președinte activ:

Dr. Iuliu Moldovan.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.

Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.

Vice-președinte:

Dr. Sabin Erușianu.

Comitetul central al „Asociațiunii” numără 50 de
fruntași din toate păturile sociale.

E datoria fiecărui
român să sprijinească
„Asociațiunea”, cetind pu-
tând și inserându-se de

Taxele de membru sunt ar-
tate în tabelul următor:
Membru fondator al Casei Națio-
nale de Cultură și Artă...
odată pentru totdeauna...
Membru fondator al „Asociațiunii”
odată pentru totdeauna...
Membru pe viață al „Asociațiunii”
odată pentru totdeauna...
Membru activ al „Asociațiunii”, a
Membru ajut. al „Asociațiunii”, a

Biblioteca Centrală
L1725391160

Biblioteca Centrală Universitară - Sibiu

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”.

Anul al 31-lea. Nr. 267. 1940.

Bocete

culese dela Floarea Turșan, din
comuna Zagra, județul Năsăud

de

Sever Hurdea
învățător.

Editura Asociațiunii „Astra”, Sibiu, Strada Șaguna 8.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Trăiană”, s. a., Sibiu.

Prețul 5 Lei.

Prefață.

Bocetele ce urmează sunt culese dela o
stăgură boeltoare: Floarea Turșan, născută
Raus, de 44 ani, căsătorită, cu 3 (trei) copii. 1896
Știe puțină carte. Este una din cele mai bune
boeltoare din Zagra.

În anul 1938 am cules dela dânsa 82 bo-
cete.

După fiecare bocet, după ce îl scriam,
o întrebam de unde l ăștie.

Am constatat că la cele mai multe bo-
cete ea era autoarea și că a ținut minte mai
bine pe acelea pe care le-a făcut la înmor-
mântări de care a rămas mai adânc impresi-
onată.

A început să-mi spună mai întâi bocetele
ce le-a făcut la un băiat și la o fetiță
a unei rudeni a ei, ce au murit în timpul
războiului. Apoi bocete la morșii care lăseau
mare jale în urma lor, feciori tineri, fete, soși
tineri care lăseau în urma lor văduvi și copii,

1*

etc., la oameni mai bătrâni care se bucurau
de o deosebită cinste în sat și pe urmă dela
moartea rudelor.

La unele bocete îmi spunea dela cine
le-a învățat, iar altele de care nu-și aducea
aminte dela cine le-a auzit îmi spunea că-
le de mult sau că e din bătrâni.

Cele 35 bocete dela început, formând un
tot, au fost cântate de dânsa la moartea unei
tinere domnișoare la 9 Sept. 1940.

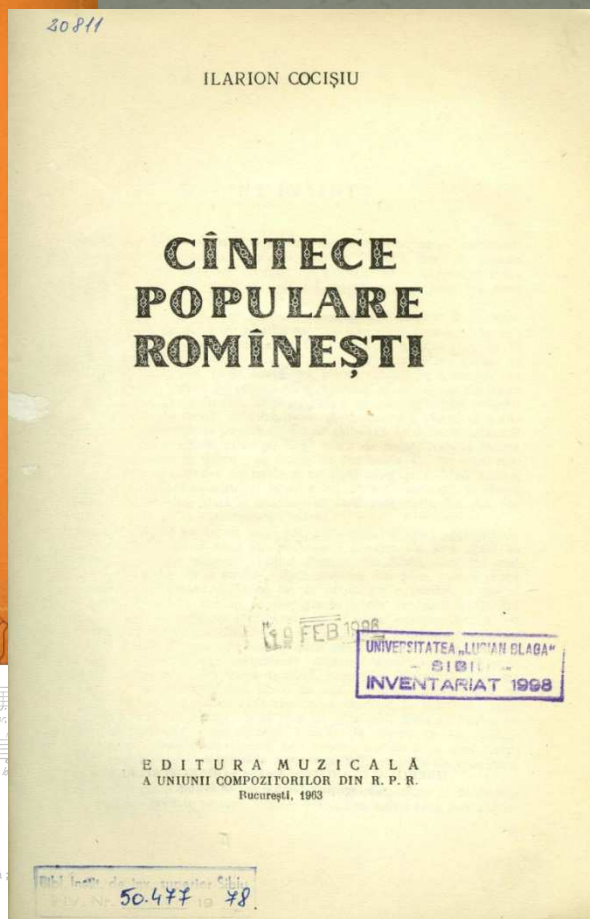
Când m'am refugiat am adus și aceste
35 de bocete, pe care nu eram sigur că le
volu putea trece.

Din întreg materialul adunat dau ast
lumină câteva bocete care sunt cele mai le-
gate de sufletul meu îndurerat, în urma pără-
sirii pământului și satului meu natal.

Orlat, 28 Dec. 1940.

Sever Hurdea,
învățător.

Bibl. Institut. de Inv. Superior Sibiu
INV. Nr. 49949 19 38

Rar

A - șa-i rîndul fe-țe-lor, A - șa-i rîndul fe-țe-lor.

Ca și rîndul me-re-lor, Ca și rîndul me-re-lor.

Ca și rîndul me-re-lor, Ca și rîndul me-re-lor.

Așa-i rîndul fetelor
Ca și rîndul merelor;
Pînă-s mere măruntule;
Stau pe crengi înșirătele;
Dacă prind a se rări,
Ele prind a se rări.
Rușă plină-n cornul mesel,

Mindru plîng ochii miresei.
Las-să plîngă, săraca,
Nu-i o fi ca la mă-sa.
Plînge, goge, după masă,
Că-apoi-i plînge după casă.
Plînge, goge-acu-nre noi,
Că-apoi-i plînge pe gunoi.

19
BOCET

(F. A. 5150)

Inoc (Aiud-Cluj),
Inf.: Amalia Tatu

Moderat

La poor - ta la fin - ti - ri - mi, La poor - ta la

fin - ti - ri - mi și Moar - tea strî - gă să por - ni - mi.

La poartă la țintirim,
Moartea strigă să pornim.

39

Bunica strigă cu jele:
— Veniți, neamurile mele!
Nu trebui' cinste să-mi dați,
Făr' vă chem să mă iertați;
Nu vă chem să mă cinstiți,
Făr' vă chem să mă jeliți.

Țintirime,
țintirime,
Țintirime, lăcat mare,
Nimeni pe tin' cheie n-are!
Că eu cheie de-aș avea,
Pe tine te-aș descuia...

20
ZORILE
(CINTEC DE MORT DIN GORJ)

Godinești (Baia-de-Aramă, Oltenia).
[Inf.: Gloare C. Topală, 77 a. și
Elena A. Popescu, 60 a.,
6.5.1935]

Repejor

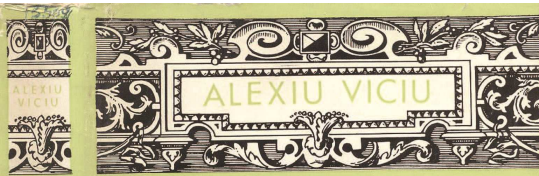
Zo - ri lor, zo - ri - lor, Zo - ri - lor, zo - ri - lor,

Voi su - ro - ri - lo - ri, Voi su - ro - ri - lo - ri.

Zorilor,
zorilor,
Voi, surorilor,
Voi să nu pripțiți
Să mi-ți răsăriți,
Pînă mi-oi trimite
Cărți,
în toate părți;
Încă răvășele,
Arse-n cornurile
Pe la nemurele,
Să vină și ele
Să v-aducă jele.
Zorilor,
zorilor,
Voi să nu pripțiți,
Voi să nu grăbiți
Să mi-ți răsăriți,
Pînă mi-or gătire:
Cuptoare de pîine,
Nouă buți de vin,
Nouă de rachiu
Și-o văcuță grasă,
Din cireadă-aleasă,
Să-i fie de masă.

Roagă,
mi-te roagă
De șapte zidari,
Zidul să zidească
Și ție să-ți lase
Șapte zăbrelui.
Pe una să-ți vină
Colac și lumină;
Pe una să-ți vină
Izvorul de apă,
Dorul de la tată;
Pe una să-ți vină
Miroase de flori,
Dor de la surori;
Pe una să-ți vină
Spicul grîului;
Pe una să-ți vină
Buciumel de vie;
Pe una să-ți vină
Raza soarelui;
Pe una să-ți vină
Vintul cu răcoarea,
Să te răcorești,
Să nu putrezești...

Bocete

FLORI DE CÎMP

ALEXIU VICIU

FLORI DE CÎMP

DOINE STRIGĂTURI BOCETE BALADE

COLECȚIE DE FOLCLOR INEDITĂ, PUBLICATĂ, CU STUDIU INTRODUCȚIV, NOTE, INDICI ȘI GLOSAR, DE R. TODORAN ȘI I. TALOȘ

UNIVERSITATEA "MILITIAN BLAGA" - SIBIU - INVENTARIAT 1998

EDITURA DACIA CLUJ-NAPOCA 1976

Bibl. Institut. de Inv. Superior Sibiu INV. Nr. 35.356/577

13.509

Etnologie 39/V55

Bocete

XII. BOCETE

1169

1 — Zori, zori, zori,
Dragi-mi surori,
Ce vești zăbăvit
De-n lume zorit,
5 Mai de dimineață
Ca ieri dimineață?
— Noi ne-am zăbăvit,
Cînd ne-am despărțit
Suflet de la trup
10 Cam cu multă jele,
Mai multă durere
Și mai mult bănat,
Cum Domnu-o lăsat!
— Zori, dragi-mi surori,
15 Ce v-ați zăbăvit
De-n lume zorit,
Mai de dimineață
Ca ieri dimineață?
— Noi ne-am zăbăvit,
20 De-n lume zorit,
Pînă ne-am uitat,
La suflet curat,
Unde s-a lăsat
La mijloc de rai,
25 La făclii aprinse,
Tot la mese-ntrise!
— Lună, dragă-mi lună,
Ce te-al zăbăvit
De n-ai răsărit
30 Mai de dimineață,
Ca ieri dimineață?
— Eu m-am zăbăvit,
Că tot mi-am privit
Pân' s-au despărțit
35 Fiul de la maică,
Cam cu multă jele,
Mai multă durere

Și mai mult bănat,
Cum Domnu-o lăsat!
5 — Soare, dragă-mi soare,
Cum te-ai zăbăvit
De n-ai răsărit
Mai de dimineață,
Ca ieri dimineață?
15 — Eu m-am zăbăvit
Până am făcut
Iar o cărtică,
Până am trimis-o
Pe la toate neamuri
50 Că ei doar s-or stringe,
Casa să i-o facă,
Căsuța ce măr
Și crucea de păr,
Cu nouă fereste!
55 Pe una să-i vină
Raza lunii lui,
Pe una să-i vină
Raza stelelor,
60 Raza soarelui,
Pe una să-i vină
Miros de brîndușă,
Dor de la matusă,
Pe una să-i vină
65 Miros de la brazi,
Dor de la-a lui frați!
— Fir de trandafir,
Ce te-ai zăbăvit,
De n-ai înflorit?
70 — Vîntu-o aburat,
Floriile-au picat
Și le-am cuprășuit,
De n-au putrezit.
A vini la noi,
75 Vara-n sărbători,
Cu chitruț de flori,

232 ALEXIU VICIU

1171

1 Bucură-te, mînistire,
Draga mamă, dragu mamii*
Că frumoasă floare-ți vine,
Da nu vine să-nflorească.
5 Că vine să veștejească.
Ian întinde-ți mînie,
Să nu-ți bată cuiele.
Ian deschide gurita
Și ne mai spune ceva
10 Ian întinde-ți mîna ta
Și ne-arată mîreasa.
Oare-i mîreasă de-mpărat.
De n-o scoți la arătat?
O-i mîreasă de crai mare.
15 De n-o scoți la arătat?

Bocet după un copit
Mărgineai (Pădine) — Euf. Pandrea, st

1172

1 Cine, Doamne, și-o văzut,
Nevastă cu cîrpă creajă
În pămînt să purezească.
Din colacu mirelui
5 Părăstas părintelui,
Din colac de cununie,
Facem popii liturghie.
La moartea unei neveste tinere
Ristra — Sept. Simu, st

1173

1 Bradule, bradule,
Ce silă-ai avut,
De ai coborît
De la loc pietros
5 La loc moșiioo**

— Eu n-am coborît,
După mine-o vînt
Dă șasă haiduci,
De cei mai voinici,
10 Cu patru sicuri,
Cu două topoară,
Că să mă răboară,
Și vîntur mi-or dat,
De m-or înșalăt,
15 De vîrî m-or plecat,
Din jos m-or tăiat
Cătră mine-o zis,
Că pe min' m-or pune
În mijloc de sat,
20 La loc desfătat.
La lină frînă,
C-acolo s-adună
Tot fețe cu berte,
Și jîni cu peni.
25 Dar pe min' m-o pus
Într-ua cîntîrim
La un mormînt,
La cap de voinic!
— Bradule, bradule,
30 Nu te supăra
Că (N) are
Și taică și maită
Și frați și surori,
Veri și verșori.
35 Ei, cînd te-o vedea,
Lăcremi or vărsa
Pe tin' te-or uda
De nu t-ii asca.

Șed (Albu Iuliu) — Aug. Dumitrescu, st

1174

1 Moartea-n sat
Că mi-a tunat,
Sîna lui satu de-a rîndu
Și căsile de-a măruntul.

* Se repetă după fiecare vers.
** moșior, cu fonetism dialectal.

FLORI DE CÎMP 251

Vara, la Rusală,
Cînd li ziua mare,
Unde-a osteni
80 A mai odihni!
La lină frînă,
Scun de hodină,
Turțită de ceară,
Pune-o subzooară.
85 Scurele-o laci,
Ceara s-a topi,
El n-a mai veni!

Auzită de la Ruja Drăgan din Răchita
(Bănat), comunic. de Ion Bădar, st

1170

1 — Zerilor,
Surorilor,
Unde-ați zăbăvit,
De n-ați înflorit
5 Și sîz-dimineață,
Ca ieri dimineață?
— Noi am zăbăvit,
La jale am plîvit,
10 Că s-a despărțit
Tinăra Măriuță,
De cătră măicușă,
De cătră tăicușă,
De cătră frățiori.
15 De marea, vine,
Ce-aduce cu sine?
Miluri și cîmluri,
Brazi din rădăcini.
20 — Brațe, fi-mi-ai frate, —
Rugă-mi-se, rugă
Tinăra Măriuță, —
Întinde-ți, întinde,
25 Tu, trupine ta
Să trec eu pe est
— Eu o as întinde

De sapt a mes trupină
Puiat-a, puia,
Vîntă vidroanie*,
30 Galbănă șpernoanie**,
Prîndea așera,
Tu mi t-ii spăria
Și-n mare t-ii da
Și mi t-ii neș,
35 Lăznea-o rîndinea!
Susu, mai susu,
Susc la răsărit
Măr o d-înflorit
40 Stăb măr cine șade?
Lucru ce lucra?
Ei se sfîșiau,
Pămîntu-mpărțeau,
Loc ei li făceau
45 Cîi în brațe-a stringe
Cu spate-a cuprînde.
— Firoșie, firoșie,
Fir de trandafir,
Ce ț-ai zăbăvit,
50 De n-ai înflorit
Mai de dimineață,
Ca ieri dimineață?
— Eu m-am zăbăvit,
La jale-am plîvit,
55 Că s-au despărțit
Tinăra Măriuță,
Și de cătră jani,
De vecinî bunî
Dar și noi ne-om duce
60 În păduri cu braci,
Casă ei i-om face,
Căsuță de braci,
De scînduri de fag,
Cu uși la picioare,
65 Să-i vină răcoare,
Dor de primăvară,
Să se-nnoacă iară!

Torcuca M. (Bănat) comunic. de
Virg. Secoșan, st.

* sfîșioasă; vezi pronunțarea dialectală sfîșioasă
** șpernoie; vezi pronunțarea dialectală șpernoie

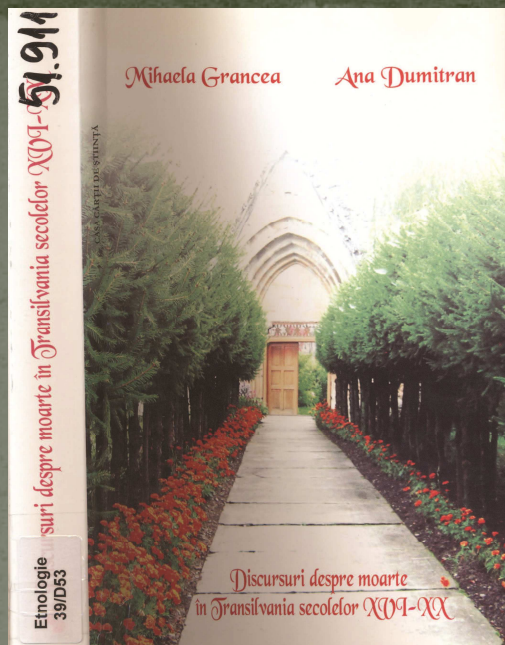
FLORI DE CÎMP 253

5 Nime sălaş nu i-a dat,
Numat (N.N.) s-a aflat.
Strigă moartea la fereastă:
— Ieși, (N.N.), până afară!
— Bucuros, moarte, aș ieși,
10 Da nu mă pot despărți
De dragu tătucu meu,
C-am trăit bine cu ei!
Strigă moartea-a doua oară:
— Ieși, (N.N.), până afară!
— Bucuros, moarte, aș ieși
15 Da nu mă pot despărți
De dragă măicuța mea,
C-am trăit bine cu ea!
Strigă moartea-a 3-a oară:
— Ieși, (N.N.), până afară!
— Bucuros, moarte, aș ieși,
Da nu mă pot despărți,
De dragi frățiorii miei,
C-am trăit bine cu ei!
25 Strigă moartea-a 4-a oară:
— Ieși, (N.N.), până afară!
— Bucuros, moarte, aș ieși
Da nu mă pot despărți
De dragi surorile mele,
30 C-am trăit bine cu ele!
— Colo, sus, la răsărit,
Mîndră șaică s-a ivit,
Cu covor negru cernit,
Cu ciucuri pân' în pămînt.
35 După șaică
Cine-aleargă?
Da jelicu tată-său.
Tot alegă și se roagă:
— Slobozîi-mi fiuțu!
40 — Ba noi nu l-om slobozii,

C-a mîncat mărut din rai
Și-a beut apă din plai.
Dător îi să le plătească,
Ca raiul să-l moștenească!
45 Cine-aleargă-a doua oară?
Da jelicu mamă-sa.
Tot alegă și se roagă:
— Slobozîi-mi fiuțu!
— Ba noi nu l-om slobozii,
50 C-a mîncat mărut din rai
Și-a beut apă din plai.
Dători îi să le plătească,
Ca raiul să-l moștenească!
Cine-aleargă-a 3-a oară?
55 Da jelicu frate-sa.
Tot alegă și se roagă:
— Slobozîi-mi fratele!
— Ba noi nu l-om slobozii,
C-a mîncat mărut din rai
60 Și-a beut apă din plai.
Dător îi să le plătească
Și raiul să-l moștenească!
Cine-aleargă-a 4-a oară?
Da jelică soru-sa.
65 Tot alegă și se roagă:
— Slobozîi-mi fratele!
— Ba noi nu l-om slobozii,
C-a mîncat mărut din rai
Și-a beut apă din plai.
70 Dător îi să le plătească,
În rai să le moștenească!

Bocet ce se cîntă unde-i mort un
fecior june.

Uifalău (Alud) dictată de Arica Sima,
scrisă de L. Radu, st.

Discursuri despre moarte în Transilvania secolelor XVI-XX

volum de studii editat de

MIHAELA GRANCEA

și

ANA DUMITRAN

Casa Cărții de Știință,
Cluj-Napoca, 2006

ANA DUMITRAN

Lirica funebră transilvăneană între profan și sacru

Abstract

Sacred and Secular Elements in Funeral Poetry from Transylvania

Romanian burial rites incorporated until late in the 20th century pre-Christian customs and Christian tradition. The fusing process began in Transylvania during the last decades of the 16th century, when Romanian started to be used in church. Bible texts were made clearer for the common people and the sermon became more and more common. Believers were thus encouraged to meditate upon certain theological and ethical concepts and reconsider their attitude and behavior.

Funeral poems mirror the changes that did occur eventually. They were first used in the Western Romanian regions, such as Bihor. The first funeral poem was published in a house from Debrecen published between 1651 and 1654. The first funeral songs' that were widely spread in Transylvania came out at Oradea in 1654.

Discursuri despre moarte în Transilvania secolelor XVI-XX

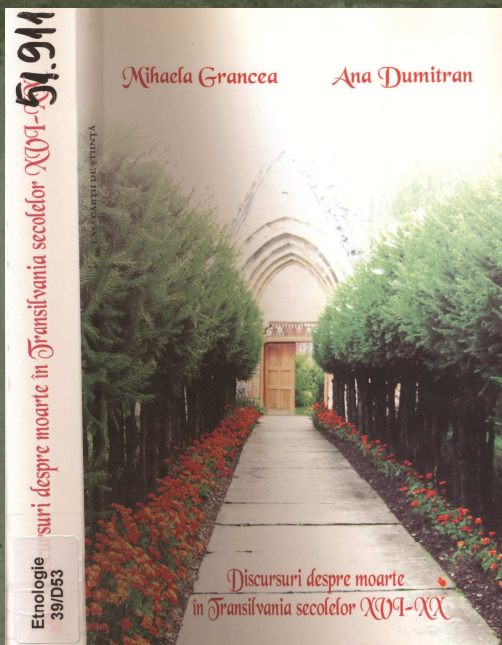
Îa vie-ți aminte mișeale suflete, suflet păgubit, când din ceastă lume tu veri eși și cel păhar amar ție ți-a-l-bea ! Căci te scumpești tare în ceastă lume și numele Domnului tău nu-l mai pomenești. Creză curund și indegrabă Domnului te va chema și toată avuția ta înapoi o vei lăsa ! Că gol ai veniți în ceastă lume și veri mearge gol înaintea Domnului. Că dreptii toți spodobii vor fi, cu faptele bune spodo /f. 21r/biji vor fi, iată păcătoșii ce nu s-au pocăit, ei întuneceți și vârați în veaci să vor munci.

Îi [!] noi acum indegrabă Domnul să rugăm și noi toate faptele reale gios să le lepădăm ! Sfânt tatăl din ceru, drept Is. Hs., iartă-ne păcatele noastre, miluiazte pre noi Doamne Dumnezeu, că toate le-i /f. 21v/ făcut cu sfânt și cu mare dulce mila ta, tu fiind lângă noi până în vecia de voc. Amin !

/f. 22r/ Pristi tot ciastul mă înghiaa dorul [Preste tot ceasul mă imbiaa dorul]
Să grăiască cu Domnul
Iară nedisto[]necia mă înghiaa [Iară nedestoinicia mă imbia]
Să tacu di acia
A grăt nevoia im zici
Păcatele în stau cu priici
Și di ele n-am cumu zici
Sufletul micu rău bolșit [=bolește]
Și di rău nu să părășite
Greșit-ai, greșit-ai săraci suflit
Spurcatu-te-ai tine și trupul și cogitul
Zălele ne-s trecătoare
Și ne duc la mare cittare [=certare]
Și fără de zibava [=zăbavă]
Fi-vom în mare otravă
Nu-ți muta ome /f. 22v/ creștine
Zile după zile
Cene să omilește
La Dumnezeu[șu] năzuiaște
Di față stau părășii [=părășii]
Să gră[iască] cu di[și]
Lăcămia părește [Lăcămia părăște]
Care Dumnezeu[șu] uruște [uruște]
Str[ăm]bătate și-i sojie
Viața fără curăție
Zavast[ă] ci[ă] cluplă [=cumplă]
Libovul i face smentă

Bocete

Discursuri despre moarte în Transilvania secolelor XVI-XX

volum de studii editat de

MIHAELA GRANCEA

și

ANA DUMITRAN

Casa Cărții de Știință,
Cluj-Napoca, 2006

ANGELA DOBRESCU

“Bocetul pop”, sau despre resemnificarea patrimoniului funerar. Studiu de caz: Cimitirul *Bellu* din București

Abstract

“Pop Mourning”: Redefining the Funeral Space in Today's Romania. A Case Study on the Historical *Bellu* Cemetery in Bucharest

The study explores the present state of *Bellu* Cemetery, one of the most prestigious cemeteries in Bucharest. The focus is on identifying the processes that generate a repositioning of this type of space within the social mind, from a “closed” one, invested with numerous tabus and interdictions to an “open” symbolic field.

An equal attention is given to the analysis of the *institutional strategies* of redefining the funerary rites and monuments as a cultural heritage to which a diversified public with different cultural interests could relate.

Abrevieri bibliografice

- Ariès 1996 - Philippe Ariès, *Omul în fața morții*, vol. II, Editura Meridiane, București, 1996.
- Brown 1996 - David Brown, *Genuine Fakes*, în Tom Selwyn, coord., *The Tourist Image*, Wiley, Chichester, 1996.
- Chelcea et alii 1998 - S. Chelcea, M. Vlăduț, V. Mihalache, L. Radu, “Cercetări psiho-sociologice concrete privind reprezentarea socială a identității naționale a românilor”, în *Memorie socială și identitate națională*, Editura IRI, București, 1998.
- Filip 2001 - Radu Filip, *Panteonul național*, Editura AFIR, București, 2001.
- Oberländer-Târnoveanu 2002 - Irina Oberländer-Târnoveanu, *Un viitor pentru trecut. Ghid de bună practică pentru păstrarea patrimoniului cultural*, Editura CIMEC, București, 2002.
- Panca 2001 - Nicolae Panca, *Zeii de asfalt. O antropologie a urbanului*, Editura Cartea Românească, București, 2001.
- Urry 1996 - John Urry, *The Tourist Gaze*, Sage Publications, London, 1996.
- Vlăsceanu 1982 - Lazăr Vlăsceanu, *Metodologia cercetării sociologice*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.

Bocete

Biblioteca
T. U. Sibiu
D. - II -
3224

30 / 11 / 1907
94

ACADEMIA ROMÂNĂ
DIN VIEȚA POPORULUI ROMÂN
CULEGERI ȘI STUDII
- IV.

CÂNTECE URATURI ȘI BOCETE

DE-ALE POPORULUI
ADUNATE DE
ALEXANDRU YASILIU
Învățător la Tâtaruși (jud. Suceava).

INSOȚITE DE 43 ARII
NOTATE DE

D-na SOFIA TEODOREANU
Profesoară la Conservatorul de Muzică din Iași.

ȘEDIȚINȚA DEEA 28 MARTIE 1908.

BUCUREȘTI

1909.

Bocete

Bocete.

1. La un băet. (Bocet de mătca-sa.)

Dragu mamii, puisor
Tinerel și mititel!
Cum tu te-î îndurat
Și pi mama ai lasat!
5. Și ci casti ț'ai facut,
Fără us(i), fără ferestă,
Intr'însa și veculești.
Și ma rog nu ti îndură,
Pi mini mult a ma lasă.
10. Mni si rupi inimă,
Pfling(d) după Dumniată.
Vedz, dragi, moartia ci faci!
Ci un(d)-o fos(t) nuna umu,
Mnii mni-o rupt suflițu
15. Și mni-o luăat fciorî,
Vinî moarti măi digrabi,
Și pi mini ma oinoar
Și ma du pi cōia lumi,
Ca si vād eț fi di bini:
20. Nu-i fîntîni, nici parău,
Nici apă di heleșteu,
Și ma plec si bēu și eū.
Tni Doamni dātia mari,
Ci lacrimilli-m(n) eurg vali.
25. Of! dragu mamii(i) iubit!

Ci drum faci tu nigndit.
Aista drum mărăgōrōi(i)
Și 'nanop' ni întorōōrōi(i).
Eū cind aș sti c'ai vini,
Innainti ț'as iși,
30. Carușă ț'as pligi,
Și di iarbi, și di nalbi,
S'agiungi la mama digrabi.
Of și of, puitu mneū!
35. Roagi-ti lu(i) Dumnezdău,
Ca si mor, si vin și eū.
Mari-i casa și sferiat,
De tine ramasi stărpî.
Când ma uit la locu tăū,
40. Im(n) ardi, suflițu mneū.
Of, cum ardi, vai de mini!
Ci si fac, dragu mamii(i), fara
ftini?
Din oc(i)l eot albastrei,
Cum or crești stînjine!
45. Din sprincen ca corbi,
Vadu ci crești bozi.
Și dim păru castanui,
Cin(d) s'ar faci-on liliac,
Ca si-ț(i) mor și eū la cap.

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. El l-a învățat dela mama lui, când eră copil mic.

2. La o copilă. (Bocet de mătca-sa.)

Draga mamii(i) copeliță,
Ci eū di cin(d) ti-am facut,
Doamni bini ti-am ținut:

La țîți ti-am adaptat...
5. Sfința Moarti ti-o luat.
Și ori cit eū m'am rugat,

Ci doari ti-ar măi lăsa,
Stenai măi potoli inimă,
Of draga mamii(i), draga
[mamii(i)!]
10. Tineri și voioici...
Cum ti duci pi mini ma
[les(i)]
Și n'am eu cini grai,
Păr galbin di-a-i displiti.
Im destidi-ț(i) gură,
15. Măi învați-ma cevă...
Ci si-ț(i) dai mamucă?
Eū ț'as da și inimă,
Cin(d) pi mini m'ai luăa,
Ca si cōia eu Dumniată.
20. Draga mamii(i), floacia ma-
[mii(i)]
Ci eu n'am măi gin(d)it,
Ci am si ti bag im pamint.
Di la curți lumineoși,
Mergî tu group' întuneoș.
25. C'aista drum cari-l faci,
N'ai flacōi si-ț(i) eii dragi...
In degit si pui inel,

St-mnii traci di dor di el.
Dragu mamii(i), dragu ma-
[mii(i)]!
30. Roagi-ti la sfința Soari,
Si țî dātia măi mari.
Si țî dātia măi ramii
Și ramia im m'alu cin.
35. Prica mamii(i), frumuseci!
Și di cin(d) moartia ti-o palit,
Tot ai plins și ti-ai bocit,
Din guri m'ai întrebă:
Di pomani ci si-ț(i) dai?
Trî tulpani mohorți,
40. Cari 'mbiāi mneț gati.
Cameș cu naspiț.
Cari 'mbiāi eu tini gati.
Si mamuca fi li-a da,
Haini mîndr-or putredz,
45. Tu la mama tu-i vini.
Roagi-ti la sfința Moarti,
Si zboari din arpeioari,
Si vie si ma omoari.
N'ai cini si eū cu mneț,
50. St-mnii racorese inimă.

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

3. La o mamă.

Of, mamuc, draga mē,
Cum ti duci pe noi ne les(i),
Cum ni les(i) di usturati
Și lacrimi pe ocl vasuț(i).
5. Of, mamuc, draga mē,
Noi, mni(i) n'om măi avē;
Ci ori di un(d)-om vini,
Mamuc n'om măi gāsi.
10. N'ari cini ni mîngie,
Of, mamuc, draga mē,
Cum ti 'ndurî di ni les(i)
Și lacrimi pe ocl vasuț(i).
15. Ci cit ai fost Dumneză,
Of, mamuc, draga mē,
Cum ni les(i) di usturati
Și lacrimi pe ocl vasuț(i).
20. Mări jăli ti-om jali,
Destidi mani gură,
Ni măi învați cevă,
Ni 'nvați cevă din guri,
Si ni faci mimi buni.
25. Of, cini ma rog eū la sfința
Moarti,
Ca si ni dai cōia,
Ca si-ț(i) destid gură
Si ni 'nveț(i) eiti cevā;
Ci strani măi ramineu
30. Fari mamă, fari tatt

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

Si eu copet mni(i) pi vatr,
Intai măi-măi-mama,
[Și] pîng-pîng Dumneză,
Ci mamuc, fari bini,
30. Ci mamuc, fari bini,
Ca si ni dapa mni,
St-mnii măi scorted(i) din
[leu]
Ca si vin, mald, la Dumneză,
Si si întreb și eū cevă.
40. Ci di cin(d) ai adurati,
Mni jali eū jali,
Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

4. La un tată.

Dragu mneū, tātca mneū,
Buni casti fal facut,
Fari mni, fari dōvni,
Intarica si veculești.
5. Dragu mneū, tātca mneū,
Ci di cum gura s'o tēseu,
Si pi mini m'ai răpau.
Cin(d) ma ni la Dumneză,
Mni si rupi inimă.
10. Dragu mneū, tātca mneū,
Im destidi(i) gură,
Și gres(e) on Dumneză,
Si ti măi întreb cevă.
Și dragu mneū, tātca
[mneū]
15. Cumi di-ț(i) îndurat,
Di ti duci di vād leat?
Roagi-ti la sfința Moarti,
Ca s'ei(i) dai vier dumii
Si si vinu iur si noi.
20. Ca si ni ior si pi noi,
Mni l'evōi mōi??
Ci eu gura ni 'nvatāi
Și acvōi nua ni dā.
Da mneū, tātca mneū,
25. Cum ti duci, noi ramineu,

5. La o femeie.

Dragi, dragi veseptari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

6. La un băet.

Dragi, dragi veseptari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

7. La o mamă.

Dragi, dragi veseptari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

8. La un frate.

Dragu mneū, mni dîmpnari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

9. La o femeie.

Dragi, dragi veseptari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

10. La un frate.

Dragu mneū, mni dîmpnari,
Ci di-m'at adurati,
S'ap(i) m'at cini n'agrat,
Si si întreb și eū cevă,
10. Si draga mneū, tātca mneū,
Si bini și eū la pediorari,
Car gura, draga bini, koi,
Car pini ci vād pi mni

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

Auzit la 6 Septembrie 1907, dela T. M. Buchiă. Îi știe dela mama lui.

Biblioteca
"U. Ștefan"
D. 117
2807

III.
B O C E T E

565/II

472

ADMINISTRAȚIA CASEI ȘCOALELOR

Balade, Colinde și Bocete

DIN

Maramureș

CULESE DE

Pr. I. BÎRLEA

BUCUREȘTI

EDITURA CASEI ȘCOALELOR
1924

i.

La un diac (cantor).

Auzită dela Pălăguță Codrea, din Berbești.

- Ia-ți, tătucă, ziua bună
Dela crucița de brad,
Și dela domnul-jurat¹⁾,
Dela popa nost' din sat.
5. C'o făcut un bine mare,
C'o vinit la dumătare,
Pe când te duci de-aiclare.
Dela Doamna preteasă,
Că-i văduvă și rămasă,
10. Și ea-i cu inima arsă.
Arsă-i și arsă-a fi,
Cum li a mea și-a mami,
Pe câte zile-om trăi.
Spune, tătucă, dumătate
15. Cărțile cui le-om dare?
Vinde-li-om tată de bani,
Să dăm banii la sărmani?
Ori împărți-le-om la dieci,
Să te pomenească 'n veci?
20. — Anuță, draga tati:
Niei le vindeți nici le dați,
Ci 'n casă vi le lăsați.
Oând cărțile li-ți vedeă,
Doru' de mine va treă²⁾,
25. Cu ele vi-ți mângăia.—
- Tătucu mieu, drag tătucu
Roagă-te cătră popa,
Numai să te pominea(soă)
La slujbe Duminica.
30. Că eu când l'oi auzi,
Inima mi s'a topi,
Când ți-a vedea mormântu'
Rău m'a durea sufletu' —
Astăzi-i Duminică,
35. Te duci la Biserioă.
Nu te duci tată să te rogi,
Duci-te să nu d' întorei.
Eu acasă ti-oi chiemă.
Ingerii nu ti-or lăsa,
40. Ingerii or zice așa:
Du-te-acasă, draga mea,
Că numai din astă zi
Vouă tată nu v'a fi,
Satu' nu l'a mai sluji.
45. Că pân' acum o slujit la sat,
De-acum a sluji la 'mpărat.
La 'mpăratu' cerinlui,
Până 'n vecii veacului.
— Tătucă, tătucu
50. Stăi în loc și b

- 1) Jurat = pretor.
2) trea = trece.

117

- La tine-a vini tot satu'
O vinit să te petreacă,
Sorocă, până la groapă,
Plânge casă, plânge masă,
35. Plânge grădina frumoasă,
Că soroca mea v'a lăsa.
Plângeți și voi uși blânite,
Sora mea nu v'a deschide,
In veci de astăzi 'nainte.
40. — O sorocă, dulce-aleasă,
In uită-te pe foreastă,
Cum intră pustiu 'n casă.
Și zi-așa cătră pustie,
Cu tine 'n groapă să vie.
45. Acolo s'o îngropăm,
Pe-aicea să n'o vedem.
Că unde ea gădălu(e)ste¹⁾
Marhă²⁾ 'n ocol nu-i vedea,
Fără ocolu' uscat,
50. Garda căsii supărat.
Numai ocolu' sbicit
Și garda căsii scărbit.
O soroca mea sorocă,
Ia-ți sorocă ziua-bună,
55. Tot dela somșăzii tăi,
Și de te-ai sfădit eu ei.
- Să săoă cu un cuvânt
Să te ierte Domnul sfânt,
C'amu te duci în pământ.
Fie-ți ușor lutuțu,
60. Mându ți-o fost cuvântu,
Sorocă cu tot omu'.
Fie-ți ușoră țărîna,
Mându ți-o fost beasădă,
65. Soru eu toată lumea. —
Moarte tu nu ești bună,
Vineri mai pe la ujină,
Te băgal prin cea grădină,
Rupți-si pom cu poame dulci,
70. Mamă bună dela prunci.
— Ieși mamă până'n porțiță,
C'amuș merge-o luminăță:
Lăminăță-i de făclie,
Merge-ș șuca³⁾ Mărie.
75. Și o ia, mamă, de mână,
O du cu dumata 'n cină. —
— O sorocă bun-a mea,
Duce-m'aș cu dumăta,
Să văz cum ti-i aşăra,
80. În care margine-i sta,
Să știm unde-a te oătă,
Când de-aicea mi-oi plecă
Să soăso la dumăta.

1) Gădălu(e)ste = fac trebi de-ale gospodăriei.
2) Marhă = viș, animal.
3) Șuca, dim. din filec.

Bocete

III) Ceva despre bocete

Bocetele sunt versuri populare, în cari poetul anonim cântă durerea despărțirii de cei ce pleacă „acolo unde nu este durere, nici scârbă, nici întristare, ci viață fără de sfârșit.”

Apartine genului epic dar conține și elemente epice, didactice, dramatice, filosofice, etc.

Voi cita câte un exemplu din colecția mea (încă nepublicată).

Elemente epice:

Moartea'n sat zic c'o întrat
Luă satu de-alungu
Că să le de-a numărul.

(Ocoliş)

Elemente didactice:

Este astăzi un păcat
Ce'n oraș ca și la sat

— 24 —

Peste tot locu-i lăsat.
Fost'er fi afurisit
Acest păcat urăcios.
Este botezat beție
Și de hăd n'ere soție (Lita Romina)

Elemente filosofice:

Mult amăgitoare lume
Toate câte sunt în tine
Sunt visuri prisositoare
Ca negura trecătoare. (Ocoliş)

Elemente dramatice:

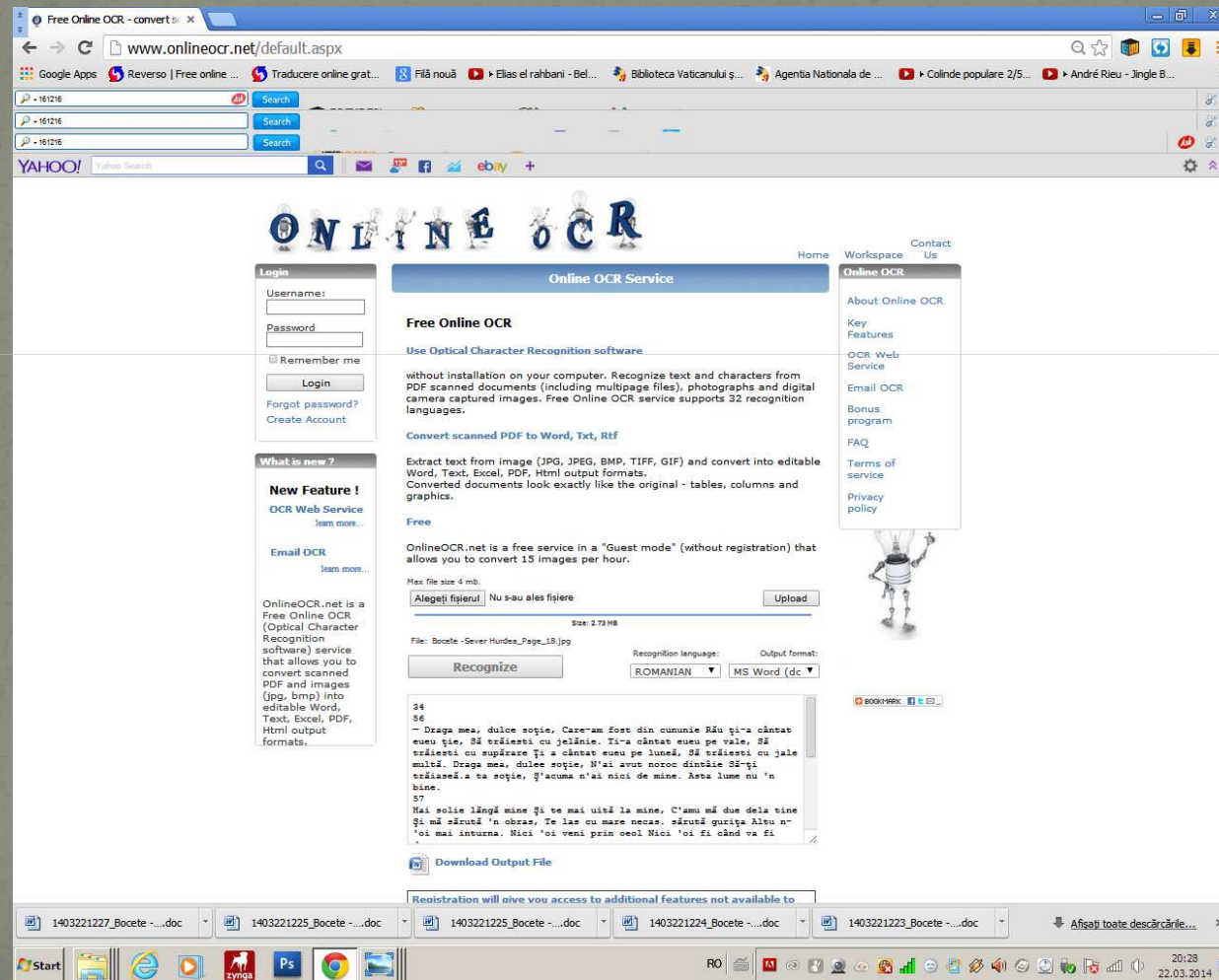
Măi luoaie dragul meu
Acolo dacă-i sosi
Înainte țî-a ieși
Un bătrân călugăras,
Da zău el te-a întreba
Cum îi rându pe sicea.
Nu hul, nu lăuda
Numa lasă cam așa:
„Lumea-i mândră și 'nflorită
Numai meica-i năcăjită,
Lumea-i mândră și 'ncheistă
Numai meica-i supărată”.

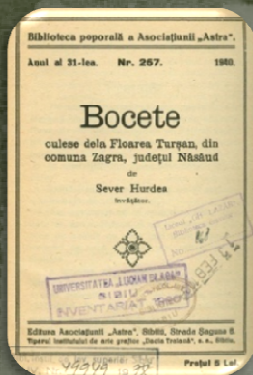
Poetul anonim își exprimă în bocete întreaga gamă a sentimentelor ce-l copleșesc, când *Palida Mors* răpește un prieten sau o rudenie.

Niciodată nu se revoltă împotriva legii implacabile a morții.

— 25 —

Recunoașterea optică a caracterelor - sau OCR - este o tehnologie ce permite să convertim diferite tipuri de documente, cum ar fi documentele scanate, fișierele PDF sau imaginile înregistrate cu ajutorul camerei digitale, în date editabile și mai ușor de regăsit.

Prefață.
Bocetele ce urmează sunt culese dela o singură bocitoare : *Floarea Turșan*, născută *Raus*, de 44 ani, căsătorită, cu 3 (trei) copii. Știe puțină carte. Este una din cele mai bune bocitoare din Zagra. În anul 1938 am cules dela dânsa 82 bocete.
După fiecare bocet, după ce îl scriam, o întrebam de unde-l știe.
Am constatat că la cele mai multe bocete ea era autoarea și că a ținut minte mai bine pe acelea pe care le-a făcut la înmormântări de care a rămas mai adânc impresionată.
A început să-mi spună mai întâi bocetele ce le-a făcut la un băiat și la o fetiță a unei rudeni a ei, ce au murit în timpul războiului. Apoi bocete la morții care lăsau mare jale în urma lor, feciori tineri, fete, soți tineri care lăsau în urma lor văduvi și copii.

Prefat
Boeetele ce urmeasa sunt culesede dela o singura bocitoare : Floarea Turgan, naseuta Haus, de 44 ant, easatorrtta, cu 3 (ire!) cop!l. tte puttna carte. Este una din eele mat bune boettoare ding in anul 1938 am eules dela ddnsa 82 bocete.
Dupa fteecare boeet, dupa ee II scrttam, o ntrebam de uncle.' tie.
Am constatat ea la eele mat multe bocete ea era autoarea șt ea a flnut mtnte mat bine pe acelea pe care le-a facut la tumormdniart de care a ramas mat adane tprestonat&
tneeput sa-mt spun a mat luta' bocetele ee le-a faeut la un batat șt la o fettja a unet rudenit a el, ce au murtt in timpul rasbotulut. Apot boeete la morftt care lasau mare jale In urma lor, feetort tneri, fete, sojt ttner care lasau In urma lor uadut \$1 cop",
1*

Prefață.
Bocetele ce urmează sunt culese dela o singura bocitoare : *Floarea Turșan*, născută *Raus*, de 44 ani, căsătorită, cu 3 (trei) copii. Știe puțină carte. Este una din cele mai bune bocitoare din Zagra.
In anul 1938 am cules dela dânsa 82 bocete.
După fiecare bocet, după ce îl scriam, o întrebam de unde-l știe.
Am constatat că la cele mai multe bocete ea era autoarea și că a ținut minte mai bine pe acelea pe care le-a făcut la înmormântări de care a rămas mai adânc impresionată.
A început să-mi spună mai întâi bocetele ce le-a făcut la un băiat și la o fetiță a unei rudeni a ei, ce au murit în timpul războiului. Apoi bocetele la morții care lăsau mare jale în urma lor, feciori tineri, fete, soți tineri care lăsau în urma lor văduvi și copii.

Scanare original

OCR

4
etc., la oameni mai bătrâni care se bucurau de o deosebită cinste în sat și pe urmă dela moartea rudelor.
La unele bocete îmi spunea dela cine le-a învățat, iar altele de care nu-și aducea aminte dela cine le-a auzit îmi spunea că-i de mult sau că e din bătrâni.
Cele 35 bocete dela început, formând un tot, au fost cântate de dânsa la moartea unei tinere domnișoare la 9 Sept. 1940.
Când m'am refugiat am adus și aceste 35 de bocete, pe care nu eram sigur că le voi putea trece.
Din întreg materialul adunat dau ast la lumină câteva bocete care sunt cele mai legate de sufletul meu îndurerat, în urma părăsirii pământului și satului meu natal.
Orlat, 28 Dec. 1940.
Sever Hurdea,
învățător.

Scanare original

4
etc., la oameni mai batrant care se bucurau de o deosebita etnste In sat ot pe urma dela moartea rudelor.
La unele boeete Imt spunea dela cine le-a fnuatat, tar allele de care nu-t aducea aminte dela cine le-a ausit frni spunea ea-l de mult sau ca e din batrant.
Cele 35 boeete dela Inceput, formand un tot, au lost eantate de dansa la moartea unet tinere domntooare la 9 Sept. 1940.
&and m'am refugtat am adus 01. aceste 35 de bocete, pe care nu eram stgur ea le uoiu putea trece.
Din întreg matertalul adunat dau ast la lumina cateua bocete care sunt eele mat legate de sufletul meu Indurerat, in urma parasierii pamantului ot satului meu natal.
Or l a t, 28 Dec. 1940.
Sever Hurdea,
inudfator.

OCR

etc., la oameni mai bătrâni care se bucurau de o deosebită cinste în sat și pe urmă dela moartea rudelor.

La unele din bocete îmi spunea dela cine le-a învățat, iar altele de care nu-și aducea aminte dela cine le-a auzit îmi spunea că-i de mult sau că e din bătrâni.

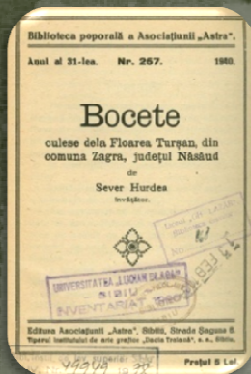
Cele 35 bocete dela început, formând un tot, au fost cântate de dânsa la moartea unei tinere domnișoare la 9 Sept. 1940.

Când m'am refugiat am adus și aceste 35 de bocete, pe care nu eram sigur că le voi putea trece.

Din întreg materialul adunat dau azi la lumină câteva bocete care sunt cele mai legate de sufletul meu îndurerat, în urma părăsirii pământului și satului meu natal.

Orlat, 28 Dec. 1940.

Sever Hurdea,
învățător.

Partea I.

1

— *Ți-a venit moartea la cap
Și ea mândru te-a 'ntrebat :*
— *Gata ești tu de plecat?*
— *Gata-s, gata-s, și aș porni ;
Doară-i putea îngădui
Să vorbesc cu părinții
Și cu dragă sora mea ,
Supărată-i săraca,
Și cu fratele cel drag,
Că l-am lăsat supărat,
Departe și 'nstrăinat.
Doară-i putea îngădui
Până fratele-a veni,
Să dau mâna și să-l iert
C'apoi altu nu-l mai văd.
Cu toții să ne iertăm
Că altu nu ne vedem.*

2

— *Domnișoară, draga noastră,
Cum inima te-a 'ndurat,
Hainele ți le-ai lăsat.*

Scanare original

Parted I.

1

*Ti-a venit moartea la cap
ea mandru te-a 'ntrebat:
Gala esti tu de plecat?
— Gata-s, gata-s, si ao porni ;
Doara i putea ingSdui
86 vorbese cu parinfii
cu drags sora mea
8uparat6-i saraca,
cu fratele eel drag,
Cc l-am lasat suparat.
Departe si 'nstrSinat.
Doara-i putea ingSdui
Pan6 fratele-a veni,
86 dau mane si sa-l ieri
C'apoi altu nu-l mai Dad.
Cu totii sa ne iertam
C6 altu nu ne vedem.*

— *Domnisoar6, draga noa8tr6,
Cum inima te-a Pndurat.
Haitzele ti le-at Eisat.*

Partea I.

1

— *Ți-a venit moartea la cap
Și ea mândru te-a 'ntrebat :*
— *Gata ești tu de plecat ?*
— *Gata-s, gata-s și aș porni ;
Doară-i putea îngădui
Să vorbesc cu părinții
Și cu dragă sora mea ,
Supărată-i săraca,
Și cu fratele cel drag,
Că l-am lăsat supărat,
Departe și 'nstrăinat.
Doară-i putea îngădui
Până fratele-a veni,
Să dau mâna și să-l iert
C'apoi altu nu-l mai văd.
Cu toții să ne iertăm
Că altu nu ne vedem.*

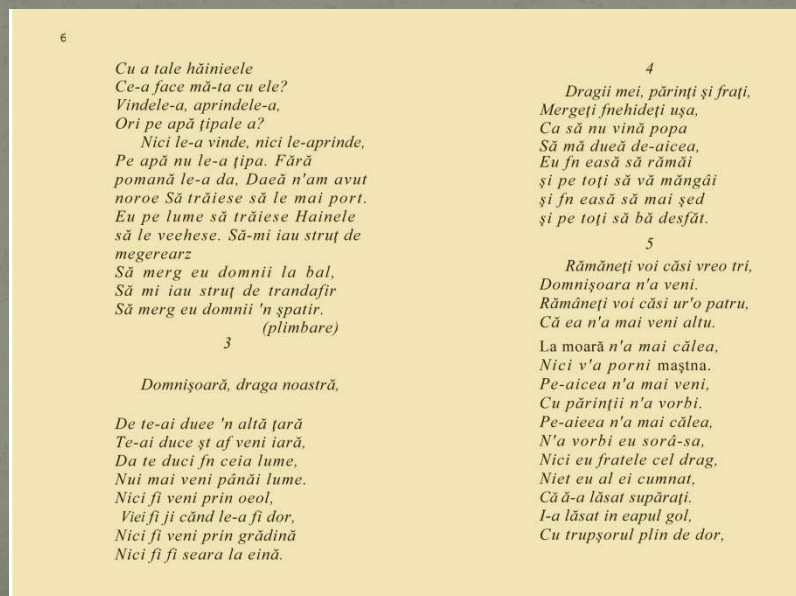
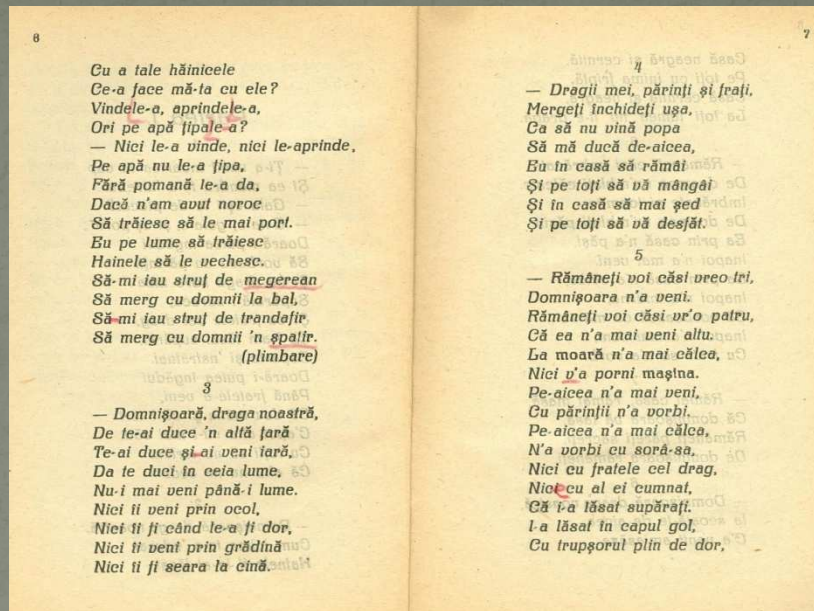
2

— *Domnișoară, draga noastră
Cum inima te-a 'ndurat,
Hainele ți le-ai lăsat.*

OCR

Scanare
original

OCR

Cu ale tale hăinicile
Ce-a face mă-ta cu ele?
Vindele-a, aprindele-a,
Ori pe apă țipale-a?
— Nici le-a vinde, nici le-aprinde,
Pe apă nu le-a țipa,
Fără pomană le-a da,
Dacă n'am avut noroc
Să trăiesc să le mai port.
Eu pe lume să trăiesc
Hainele să le vechesc.
Să-mi iau struț de megerean
Să merg cu domniul la bal,
Să-mi iau struț de trandafir,
Să merg cu domniul 'n șpațir.
(plimbare)

3

— Domnișoară, draga noastră,
De te-ai duce 'n altă țară
Te-ai duce și ai veni iară,
Da te duci în ceia lume,
Nu-i mai veni până-i lume.
Nici îi veni prin ocol,
Nici îi fi când le-a fi dor,
Nici îi veni prin grădină
Nici îi fi seara la cină.

4

— Dragii mei, părinți și frați,
Mergeți închideți ușa,
Ca să nu vină popa
Să mă ducă de-aicea,
Eu în casă să rămân
Și pe toți să vă mângâi
Și în casă să mai șed
Și pe toți să vă desfiat.

5

— Rămâneți voi căsi vreo tri,
Domnișoara n'a veni.
Rămâneți voi căsi vr'o patru,
Că ea n'a mai veni altu.
La moară n'a mai călea,
Nici v'a porni mașina.
Pe-aicea n'a mai veni,
Cu părinții n'a vorbi.
Pe-aicea n'a mai călea,
N'a vorbi cu soră-sa,
Nici cu fratele cel drag,
Nici eu al ei cumnat,
Că i-a lăsat supărați.
I-a lăsat în capul gol,
Cu trușorul plin de dor,

4

— Dragii mei, părinți și frați
Mergeți închideți ușa,
Ca să nu vină popa
Să mă ducă de-aicea,
Eu în casă să rămân
Și pe toți să vă mângâi
Și în casă să mai șed
Și pe toți să vă desfiat.

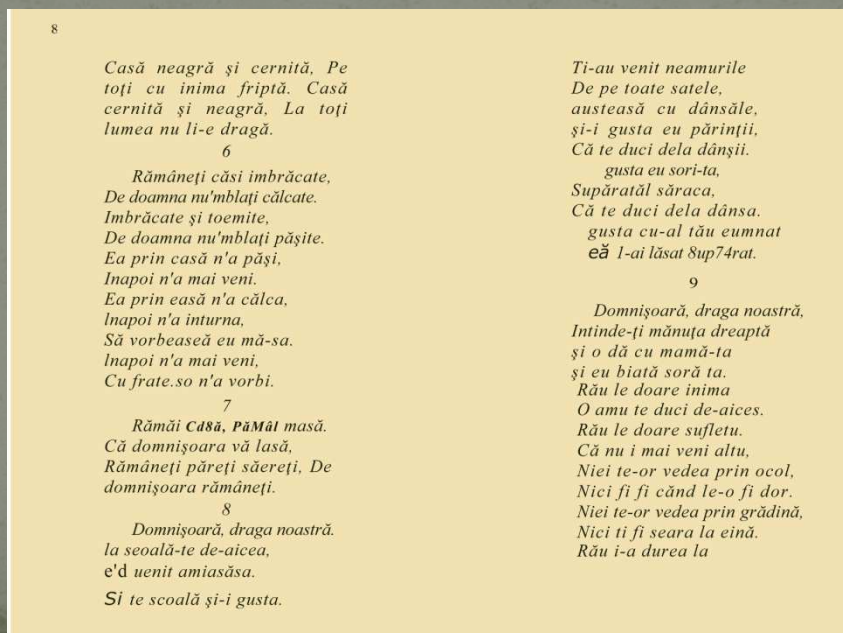
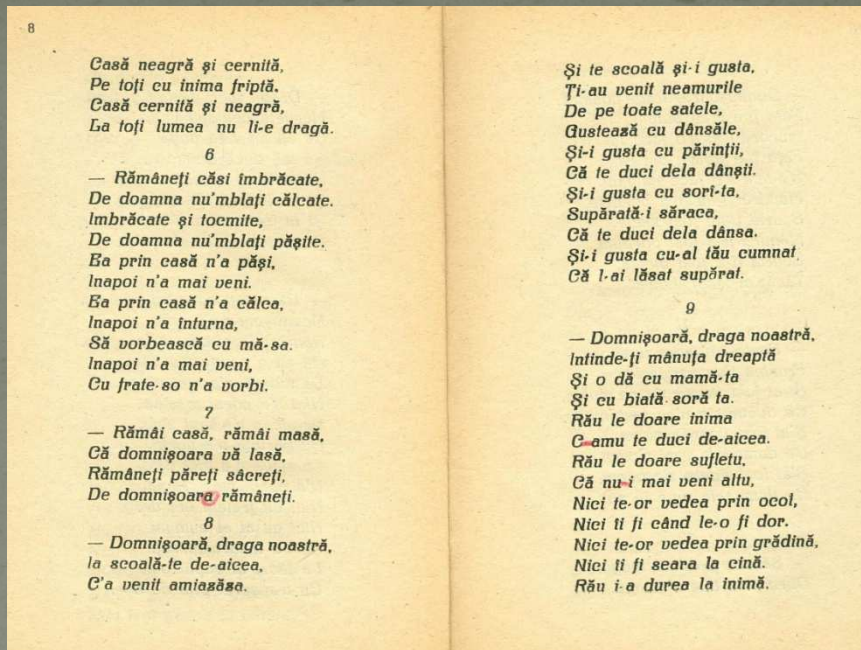
5

— Rămâneți voi căsi vreo tri,
Domnișoara n'a veni.
Rămâneți voi căsi vr'o patru,
Că ea n'a mai veni altu.
La moară n'a mai călea,
Nici v'a porni mașina.
Pe-aicea n'a mai veni,
Cu părinții n'a mai vorbi.
Pe-aicea n'a mai călea,
N'a vorbi cu soră-sa,
Nici cu fratele cel drag,
Nici cu al ei cumnat,
Că i-a lăsat supărați.
I-a lăsat în capul gol,
Cu trușorul plin de dor,

Scanare
original

OCR

Casă neagră și cernită,
Pe toți cu inima friptă.
Casă cernită și neagră,
La toți lumea nu li-e dragă.

6

— Rămâneți căsi îmbrăcate.
De doamna nu'mblați călcate.
Imbrăcate și tocmite,
De doamna nu'mblați pășite.

Ba prin casă n'a păși.
Înapoi n'a mai veni.

Ea prin casă n'a călca,
Înapoi n'a înturna,
Să vorbească cu mă-sa.

Înapoi n'a mai veni,
Cu frate-so n'a vorbi.

7

— Rămâi casă, rămâi masă,
Că domnișoara vă lasă,
Rămâneți păreți săcreți,
De domnișoara rămâneți

8

— Domnișoară, draga noastră,
Ia scoală-te de-aicea,
C'a venit amiazăza.

Și te scoală și-i gusta,
Ți-au venit neamurile

De pe toate satele,
Gustează cu dânsele,
Și-i gusta cu părinții,
Că te duci dela dânșii.

Și-i gusta cu sorî-ta,
Supărată-i săraca,
Că te duci dela dânsa.

Și-i gusta cu-al tău cumnat,
Că l-ai lăsat supărat.

9

— Domnișoară, draga noastră,
Intinde-ți mânăta dreaptă
Și o dă cu mamă-ta
Și cu biata soră-ta.

Rău le doare inima
C-amu te duci de-aicea.

Rău le doare sufletu,
Că nu i mai veni altu,

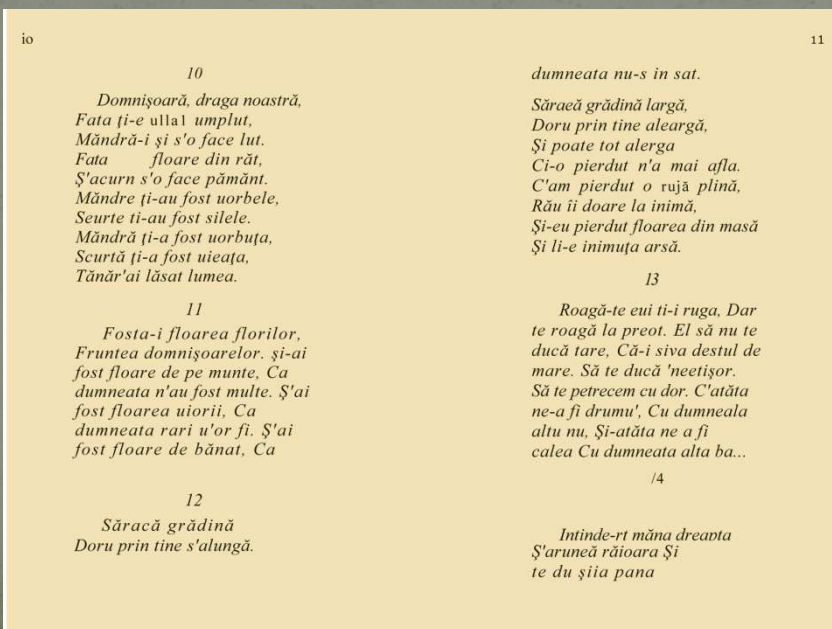
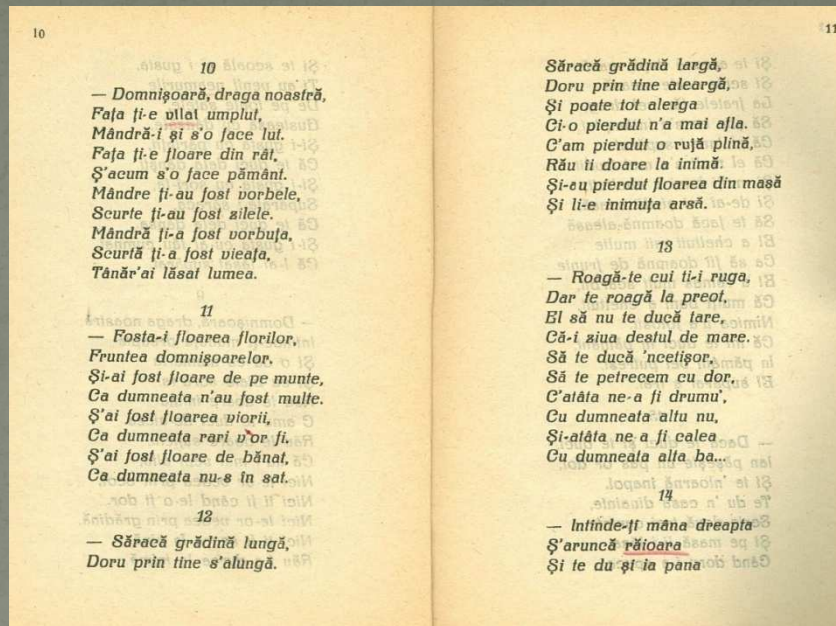
Nici te-or vedea prin ocol,
Nici îi fi cân le-o fi dor.

Nici te-or vedea prin grădină,
Nici îi fi seara la cină.

Rău i-a durea inimă,

Scanare
original

OCR

10
— Domnișoară, draga noastră,
Fața ți-e vilai umplut,
Mândră-i și s'o face lut.
Fața ți-e floare floare din rât.
Ș'acum s'o face pământ.
Mândrele ți-au fost vorbele,
Scurte ți-au fost zilele.
Mândră ți-a fost vieța,
Tână'r'ai lăsat lumea.

11
— Fosta-i floarea florilor,
Fruntea domnișoarelor.
Și-ai fost floarea de pe munte,
Ca dumneata n'au fost multe.
Ș'ai fost floarea viorii,
Ca dumneata rari v'or fi.
Ca dumneata nu-s în sat

12
— Sărăcă grădină lungă,
Doru prin tine s'alungă.

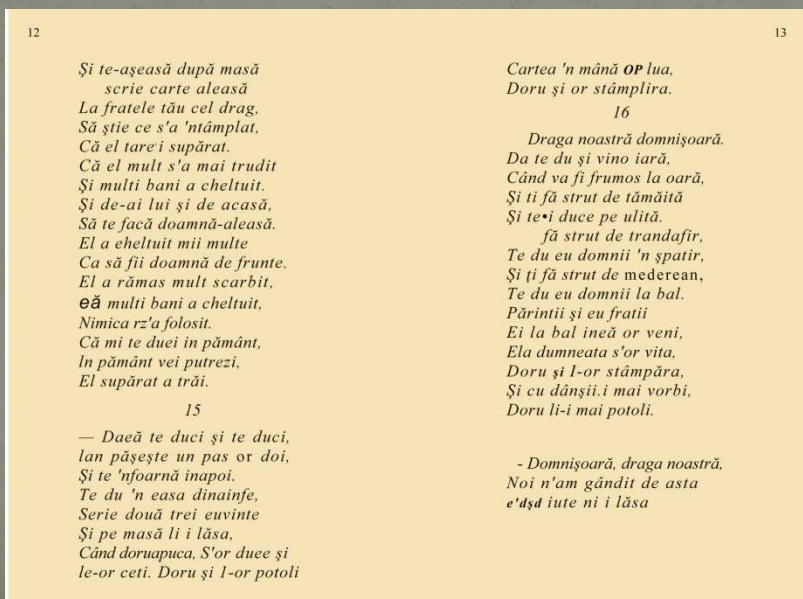
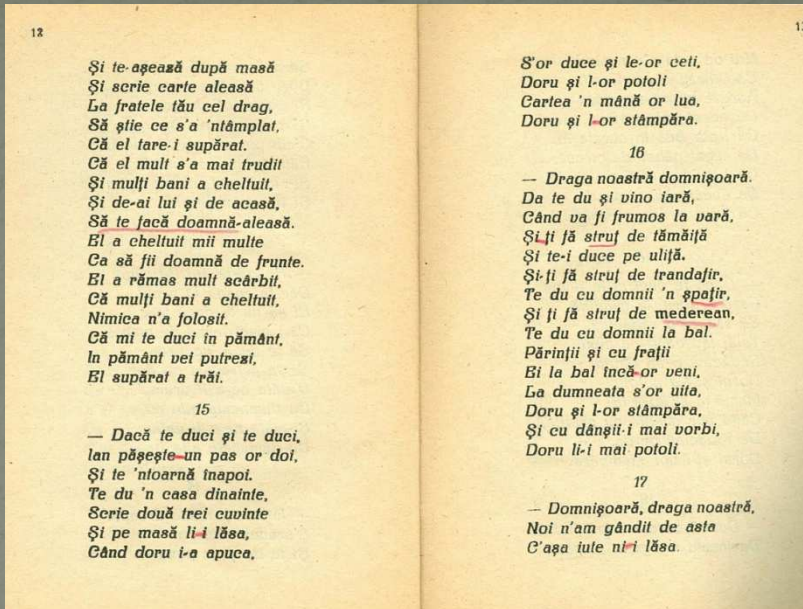
Sărăcă grădină largă,
Doru prin tine aleargă,
Și poate tot alergă
Ci-o pierdut n'a mai afla.
C'am pierdut o rujă plină,
Rău îi doare la inimă.
Și-au pierdut floarea din masă
Și li-e inimuța arsă.

13
— Roagă-te cui ti-i ruga,
Dar te roagă la preot.
El să nu te ducă tare,
Că-i ziua destul de mare.
Să te ducă 'necișor.
Să te petrecem cu dor,
C'atâta ne-a fi drumu',
Cu dumneata altu nu,
Și-atâta ne a fi calea
Cu dumneata alta ba...

14
— Intinde-ți mâna dreaptă
Ș'aruncă răioara
Și te du și ia pana

Scanare
original

OCR

Și te-ășează după masă
Și scrie carte aleasă
La fratele tău cel drag,
Să știe ce s'a 'ntâmplat,
Că el tare-i supărat.
Că el mult s'a mai trudit
Și mulți bani a cheltuit,
Și de-ai lui și de acasă,
Să te facă doamnă-aleasă.
El a cheltuit mii multe
Ca să fii doamnă de frunte.
El a rămas mult scârbit,
Că mulți bani a cheltuit,
Nimica n'a folosit.
Că mi te duci în pământ,
În pământ vei putrezi,
El supărat a trăi.

15

— Dacă te duci și te duci,
Ian pășește-un pas or doi,
Și te 'nfoarnă înapoi.
Te du 'n casa dinainte,
Scrie două trei cuvinte
Și pe masă li-i lăsa,
Când doru i-a apuca,

— Dacă te duci și te
duci,
Ian pășește un pas or
doi,
Și te 'ntoarnă înapoi.
Te du 'n casa dinainte,
Scrie două trei cuvinte
Și pe masă li i lăsa,
Când doru i-a apuca

S'or duce și le-or ceti,
Doru și l-or potoli
Cartea 'n mână or lua,
Doru și l-or stâmpăra.

16

— Draga noastră
domnișoară.
Da te du și vino iară,
Când va fi frumos la vară,
Și ți fă struț de tămâiță
Și te-i duce pe uliță.
Și-ți fă struț de trandafir,
Te du cu domni 'n spațir
Și ți fă struț de mederean,
Te du cu domni la bal.
Părinții și cu frații
Ei la bal încă or veni,
La dumneata s'or uita,
Dorul și lor stâmpăra,
Și cu dâșii-i mai vorbi,
Doru li-i mai potoli.

17

— Domnișoară, draga
noastră,
Noi n'am gândit de asta
C'ășa iute ni i lăsa.

S'or duce și le-or ceti,
Doru și l-or potoli
Cartea 'n mână or lua,
Doru și l-or stâmpăra.

16

— Draga noastră domnișoară.
Da te du și vino iară,
Când va fi frumos la vară,
Și ți fă struț de tămâiță
Și te-i duce pe uliță.
Și-ți fă struț de trandafir,
Te du cu domni 'n spațir,
Și ți fă struț de mederean,
Te du cu domni la bal.
Părinții și cu frații
Ei la bal încă or veni,
La dumneata s'or uita,
Doru și l-or stâmpăra,
Și cu dâșii-i mai vorbi,
Doru li-i mai potoli.

17

— Domnișoară, draga noastră,
Noi n'am gândit de asta
C'ășa iute ni i lăsa.

Cartea 'n mână OP lua,
Doru și or stâmplira.

16

Draga noastră domnișoară.
Da te du și vino iară,
Când va fi frumos la oară,
Și ți fă struț de tămâiță
Și te-i duce pe uliță.
fă struț de trandafir,
Te du cu domni 'n spațir,
Și ți fă struț de mederean,
Te du cu domni la bal.
Părinții și eu frații
Ei la bal încă or veni,
Ela dumneata s'or uita,
Doru și l-or stâmpăra,
Și cu dâșii-i mai vorbi,
Doru li-i mai potoli.

— Domnișoară, draga noastră,
Noi n'am gândit de asta
C'ășa iute ni i lăsa

Bocetele în colecțiile altor biblioteci sibiene

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA

- BÎRLEA, I. Pr. *Balade, Colinde și Bocete din Maramureș*, București, Editura Casei Școalelor, 1924, 144 p. (278851 – Sediul Central A)
- BÎRLEA, Ovidiu. *Bocetele și verșurile funebre din Ținutul Pădurenilor: Hunedoara*, în: Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei pe anii 1971-1973, Cluj, 1973, p. 509-581.
- BRĂILOIU, Constantin. *Bocetul și ' „Hora lungă” în liceu*, în: ziarul „Universul”, anul I, nr. 9, anul 1937, București, 1937, 8 p. (2898 A – Sediul Central B)
- HURDEA, Sever. *Bocete culese de Florea Turșad, din comuna Zagra, județul Năsăud*, Sibiu, Editura Asociației ASTRA, 1940, 62 p. (229375 – Sediul Central A)
- LIFA, Gheorghe Gh. *Contribuții la monografia folclorului din Uzdin. Bocete, Zori, Epitafe*, vol. 2, Uzdin, Societatea literar-Artistică „Tibiscusi”, 1997, 146 p. (469551 – Sediul Central B)
- PAȘCANU, A.; GASTOLDI, G. *Curs de dirijat. Bocete străbune*, vol. 4, casetă audio (700CA – sediul Central B)
- PAȘCANU, Alexandru. *Bocete străbune : poem coral pe teme autentice pentru cor mixt, toacă, clopote și timpane : versuri populare = Old Laments : Choral Poem on Folk Themes : for Mixed Choir, Wood-block, Chimes and Tymbals : Folk Versesi*, București, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1973, 12 p. Note muzicale (220617 Sediul Central A)
- PUCHIANU-MOȘOIU, Nicolae Gh. *Flori alese ale culturii populare din Țara Branului : strigături, doine, cântece, orații, bocete = The Finest Flowers of Folk Culture from Bran Region: Outcries, Doinas, Songs, Wedding Verses, Mour Laments* Cluj-Napoca, Editura Societății Culturale Pro Maramureș „Dragoș Vodă”, 2007, 326 p. (511505 – Sediul Central B)
- RUSU TOGAN, Gherasim. *Cântecele de iertare din Ghijasa de Sus și din alte localități de pa Valea Hârtibaciului*, Sibiu, București, Editura Fundației Culturale Libra, 2004, 192 p. (480446 – Sediul central B)
- VASILIU, Alexandru. *Cântece. Urături și bocete de-ale poporului. (Însoțite de 43 arii notate de Sofia Teodoreanu)*, București, 1909, 208 p. + XXVI arii. (358061 – Sediul Central B)
- VICIU, Alexandru. *Flori de câmp. Doine, strigături, bocete, balade*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1976, 336 p. cu il. (255079 – Sediul Central A)

Biblioteca de etnologie a Centrului de Informare și Documentare în Etnologie „Cornel Irimie” arondată Complexului Național Muzeal ASTRA din Sibiu

DORONDEL, Ștefan. *Moartea și apa – ritualuri funerare, simbolism acvatic și structura lumii de dincolo în imaginarul țărănesc*, București, Editura Paideia, 2004, 258 p. (14788)

CIUBOTARU, Ioan H. *Catolicii din Moldova. Universul culturii populare, II, Obiceiuri Familiare și Calendaristice*, Iași, Editura Presa Bună, 2002. (9842)

MARIAN, Simion Florea. *Înmormântarea la români*, București, Editura „Grai și suflet-Cultura Națională”, 1995, 384 p. (5806)

SPERL, Ingo. *Țara fără dor. Funcția psihologică a bocetului românesc*, București, Editura Univers, 2000, 252 p. (9336)

Bocetele în colecțiile altor biblioteci sibiene

Mulțumiri:

- Doamnei **dr. ing. Maria Rodica VOLOVICI**, director.
Biblioteca Centrală a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu;
- Doamnei **Iuliana GOVOREANU CONSTANTINESCU**, bibliotecar.
Biblioteca Facultății de Teologie din Sibiu;
- Domnișoarei **Ioana IGNA**, voluntar/student.
Biblioteca Centrală a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu;
- Domnișoarei **Lorena BAJAN**, voluntar/student.
Biblioteca Centrală a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu;

Site-uri accesate:

- http://biblioteca.ulbsibiu.ro/gateway/gateway.exe?TIMESTAMP=08621342504&X_=0007&DISPLAYFORM=frame&displayform=opac/main
- <http://www.bjastrasibiu.ro/Liberty3/gateway/gateway.exe?application=Liberty3&displayform=opac/main>

Suport sonor : <http://www.youtube.com/watch?v=m0mCqVrwQAU>